

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 21.06.2012 r.

Znak sprawy: PS-II.431.27.2012

**Pani
Alina Grabalska
Dyrektor Rodzinnego Domu Dziecka
Mięsowa 139a
28-305 Sobków**

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę w **Rodzinnym Domu Dziecka** w dniu 18.05.2012 r. przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie:

- Małgorzata Bojar – /st. inspektor/ na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 424/2012 z dnia 14.05.2012 wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej - inspektor kierujący zespołem inspektorów
- Anna Konieczna – /st. inspektor/ na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 425/2012 z dnia 14.05.2012 wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

1. Jakość usług opiekuńczo-wychowawczych świadczonych przez placówkę na rzecz wychowanków.
2. Zasadność dalszego pobytu dziecka w placówce.
3. Działania placówki na rzecz powrotu wychowanków do rodziny i utrzymywania przez nich kontaktów z rodzicami.
4. Wypełnianie przez placówkę specjalistycznych zadań określonych w regulaminie.
5. Przestrzeganie zasady zatrudniania wyłącznie osób o kwalifikacjach określonych w przepisach dotyczących placówek opiekuńczo – wychowawczych i ośrodków adopcyjno – opiekuńczych.

Kontrolą objęto okres od 01.01.2011 r. do 31.12.2011 r.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z uchybieniami.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono:

Rodzinny Dom Dziecka w Miąsowej funkcjonuje w oparciu o Statut i Regulamin. Ostatnie aktualizacje Regulaminu i Statutu miały miejsce w styczniu 2011 r. W wyniku modyfikacji w statucie uaktualnione zostały podstawy prawne, natomiast jego treść nie uległa zmianie. W przypadku Regulaminu – zmodyfikowane zostały zapisy w związku z wydanym po wcześniejszej kontroli zaleceniem.

W dniu kontroli w placówce umieszczonych było 7 dzieci, w tym: 1 rodzeństwo przyrodnie 4 – osobowe oraz 2 wychowanki i 1 wychowanek. Najmłodsze z dzieci ma 3 lata, najstarsze 17 lat. W trakcie kontroli w placówce było 3 dzieci, pozostałe przebywały w szkole. Dzieci, które były w RDD spożywały drugie śniadanie, a następnie bawiły się pod opieką pracownika placówki p. Elżbiety Świercz. Dzieci w trakcie kontroli chętnie rozmawiały z kontrolującymi, chwaliły się swoimi osiągnięciami w szkole, pokazywały stroje komunijne oraz zaprezentowały układ taneczny. Nie zgłaszały uwag co do funkcjonowania placówki, zwracały uwagę, iż są zadowolone z pobytu w placówce i chcą w niej pozostać. W kontrolowanym okresie liczba wychowanków nie uległa zmianie.

1. W okresie objętym kontrolą Rodzinny Dom Dziecka w Miąsowej zapewniał wychowankom odpowiednie warunki mieszkaniowo-bytowe i higieniczno-sanitarne w tym:

- wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych wychowanków, wyposażenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego oraz środki higieny osobistej;
- kwotę pieniężną do własnego dysponowania - na dzień kontroli 4 otrzymywało kieszonkowe: jedna z wychowanek (gimnazjalistka) 40-50 zł, 3 młodszych dzieci 25 zł. Wśród pozostałych wychowanków jeszcze 1 kwalifikuje się do otrzymywania kieszonkowego (wiekowo) ale ze względu na stan zdrowia nie jest on w stanie sam gospodarować swoimi pieniędzmi. Otrzymywane kwoty kieszonkowego dzieci odnotowują w zeszytach;
- dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, a w razie konieczności również specjalistycznej -doraźnie dzieci leczone są w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Miąsowej. Na dzień kontroli 3 dzieci objętych było opieką specjalistów tj.: neurologa, psychiatry, alergologa, ortopedy, logopedy, (1 z wychowanków ma Zespół Downa), u 2 dzieci występują charakterystyczne cechy dla płodowego zespołu alkoholowego (FAS), ponadto 1 z dziewczynek korzysta z opieki ortodonta i stomatologa);
- w razie potrzeby zaopatrzenie w leki, przedmioty pomocnicze – w dniu kontroli 1 chłopiec nosił okulary i miał buty ortopedyczne. Leki dzieci otrzymują zgodnie ze wskazaniami lekarzy;
- dostęp do nauki – pomoc w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych, a także zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne, (na dzień kontroli 4 dzieci uczęszczało do szkoły, w tym: 1 do gimnazjum, 3 do szkoły podstawowej, ponadto 1 wychowanek uczęszcza do przedszkola – 2 razy w tygodniu, ze względu na swoje schorzenie chłopiec w przedszkolu musi przebywać wraz z opiekunem). W nauce i odrabianiu prac domowych dzieciom pomaga dyr. RDD - pani Alina Grabalska wraz z mężem. Dzieci korzystają z dodatkowych lekcji języka angielskiego zorganizowanych w ramach napisanego przez Dyr. RDD projektu „Akuku” do Fundacji „Przyjaciółka” (do placówki przyjeżdża nauczycielka ze szkoły – 2h/tygodniowo);
- dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych – zajęcia wychowawcze w placówce odbywają się zarówno w sposób planowany i spontaniczny. Dwoje dzieci uczęszcza na zajęcia wyrównawcze, 1 dziewczynka chodzi na zajęcia korekcyjne, zajęcia organizowane są na terenie szkoły, do której uczęszczają wychowankowie. Jeden chłopiec korzysta z zajęć logopedycznych, które odbywają się w przedszkolu. Natomiast na zajęcia rewalidacyjne i terapeutyczne nie uczęszcza żaden wychowanek;

- podopieczni uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych: basen – 5 dzieci – 1 raz w miesiącu, kółko teatralne – 1 wychowanka. Dyr. RDD opracowała projekt w ramach akcji firmy „DANONE” pn.: „Podziel się posiłkiem” dzięki któremu placówka otrzymała 6 000 zł na edukację ekologiczną – m.in. dzieci były na licznych wycieczkach np.: w gospodarstwie sadowniczym, ekologicznym, na fermie drobiu, dzieci samodzielnie wyreżyserowały przedstawienie o ekologii, itp. Ponadto dzieci uczestniczyły w wielu innych imprezach organizowanych zarówno na terenie placówki jak i poza nią, np.: udział jako wolontariusze w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy, spotkanie z motocyklistami, spotkanie z iluzjonistą w Muzeum Narodowym w Kielcach, występy na Festynie Caritas w Jędrzejowie, udział w Akcji Wojewody Świętokrzyskiego z okazji Rodzicielstwa Zastępczego, udział w zabawie karnawałowej na zamku w Sobkowie, itp.

Wychowankowie mają zapewnioną opiekę dzienną i nocną.

Dyr. RDD wyjaśniała, iż aktualnie problemy wychowawcze sprawia najstarsza wychowanka, która jest kłótniwa, niechętna do prac domowych, itp. W rozwiązaniu problemów z wychowanką pomaga koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Pani Alina jest w stałym kontakcie z nauczycielami ze szkoły, do której uczęszcza dziewczyna, ponadto współpracuje z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.

Według wyjaśnień dyr. RDD, dzieci są zapoznawane ze swoimi prawami poprzez czytanie im ich obowiązków i praw zawartych w regulaminie placówki. Jednocześnie p. Alina oznajmiła, iż w placówce nie stosuje się kar, natomiast dzieci mogą otrzymywać nagrody (np.: słodycze za dobre zachowanie).

Dla każdego dziecka w placówce prowadzona jestteczka, w której przechowywane są jego akta osobowe. Ponadto dla każdego wychowanka opracowano indywidualne plany pracy i karty pobytu. Karty prowadzone są w sposób prawidłowy, wpisy dokonywane są co miesiąc. W indywidualnych planach pracy z dzieckiem wyznaczono cele długoterminowe i krótkoterminowe. Cele długoterminowe opracowywane są co pół roku i zdaniem kontrolujących są one dobrze sformułowane (np.: złożenie wniosku do sądu o pozbawienie praw ojca jednej z wychowanek, staranie się przekonać wychowankę do podjęcia trudu w nauce, itp.). Natomiast w przypadku celów krótkoterminowych kontrolujący uznali, iż część z nich przypomina raczej harmonogram wydarzeń, niż plan (np.: wyjazd z klasą na praktykę, spotkanie z wychowawcą klasy wychowanki, wyjazd na basen, itp.).

Rodzinny Dom Dziecka w Miąsowej w realizacji swoich zadań współpracuje z: kuratorem sądowym, pedagogiem szkolnym, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie, koordynatorem pieczy zastępczej, sądem, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami przedszkolem do których uczęszczają podopieczni.

Dyrektor RDD stara się co roku opracowywać nowy projekt, dzięki któremu dzieci mogą korzystać z dodatkowych zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych.

2. Zgodnie z § 10 rozporządzenia MPiPS z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych w placówce działa „stały zespół”, który dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka. Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku. Natomiast w przypadku nowych wychowanków stały zespół dokonuje oceny ich sytuacji niezwłocznie (§ 18 ust 2 cyt. rozporządzenia).

Ostatnie posiedzenie zespołu na którym omówiono sytuację wszystkich wychowanków odbyło się w marcu 2012 r. W posiedzeniu uczestniczyli: dyrektor wraz z pracownikiem z Ośrodka Adopcyjnego w Kielcach, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawiciele MGOPS w Małogoszczy, pracownik PCPR w Jędrzejowie, kurator sądowy, pedagog ze szkoły podstawowej w Miąsowej, przedstawiciel szkoły języków obcych, dyrektor RDD. W ostatnim czasie uregulowana została sytuacja prawna 3 dzieci (rodzeństwo przyrodnie). W 2011 r. p. Alina Grabalska wystąpiła z wnioskiem do sądu o pozbawienie

władzy rodzicielskiej dla 4 dzieci (**zał. nr 1**). Dyrektor RDD wyjaśniała, iż aktualnie przygotowuje dokumenty dzieci niezbędne do zgłoszenia ich do Ośrodka Adopcyjnego. Nie udało uregulować się sytuacji prawnej jednej z dziewczynek, gdyż sąd ze względu na dobry jej kontakt z ojcem postanowił ograniczyć mu władzę rodzicielską w stosunku do córki. Dziewczynka według relacji p. Aliny ma dobry kontakt z ojcem, bywa do niego urlopowana. Jednak zdaniem dyr. RDD na dzień dzisiejszy szanse na powrót dziewczynki do ojca na stałe są niemal niemożliwe. Dlatego zdaniem kontrolujących należy podejmować próby ewentualnego powrotu dziecka do domu rodzinnego, a w przypadku braku takiej możliwości należy rozważyć ewentualnie złożenie wniosku do sądu o pozbawienie władzy rodzicielskiej ojca.

Wśród pozostałych podopiecznych 3 ma uregulowaną sytuację prawną, z czego 2 zgłoszone zostały do Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego. Natomiast w 1 przypadku matka została pozbawiona władzy rodzicielskiej w 2009 r., ojcu sąd nie przyznał władzy rodzicielskiej. W trakcie kontroli dyr. RDD tłumaczyła, iż ojciec w momencie pozbawienia matki władzy rodzicielskiej nad córką wystąpił do sądu z wnioskiem o przyznanie jemu opieki nad małoletnią. W lipcu 2010 r. sąd postanowił oddalić wniosek ojca (**zał. nr 2**). Dziewczynka nie została jednak zgłoszona do Ośrodka Adopcyjnego. Pani Alina wyjaśniała kontrolującym, iż opiekun prawny wychowanki nie zgadza się na zgłoszenie jej do Ośrodka. Podczas kontroli przedstawiono kontrolującym oświadczenie i opinię opiekuna prawnego dot. nie wyrażenia przez niego zgody na adopcję dziewczynki (**zał. nr 3**). W powyższej sprawie koordynator rodzinnej pieczy zastępczej sporządził opinię, z której wynika, iż rozważa się możliwość adopcji (**zał. nr 4**).

W ostatnim czasie miało miejsce jeszcze jedno posiedzenie zespołu ds. oceny sytuacji prawnej i rodzinnej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w powiecie jędrzejowskim. Spotkanie odbyło się z inicjatywy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i dotyczyło omówienia sytuacji w/w dziewczynki oraz 3 rodzeństwa, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej i dla których poszukuje się opiekuna prawnego. Zespół uznał wówczas, iż zgłaszanie dziewczynki do Ośrodka Adopcyjnego jest bezpodstawne z uwagi na sprzeciw opiekuna prawnego (**zał. nr 5**).

Dyr. RDD tłumaczyła kontrolującym, że dziewczynka jest bardzo związana z prowadzącymi placówkę, utożsamia się z nimi, jest w placówce niemalże od urodzenia i nie wyobraża sobie swojego pobytu w innym miejscu – podczas kontroli dziewczynka powiedziała kontrolującym, że bardzo jej dobrze w RDD i chce tam pozostać.

Jednak zdaniem kontrolujących dziewczynka powinna zostać zgłoszona do Ośrodka Adopcyjnego. W przypadku nie zgłoszenia jej do Ośrodka pozbawia się jej możliwości znalezienia rodziców adopcyjnych. Poza tym zgłoszenie podopiecznej do Ośrodka nie jest jednoznaczne z adopcją. Decyzję o przysposobieniu podejmuje ostatecznie sąd. W związku z powyższym należy przygotować wychowankę na możliwą adopcję. Ze względu na fakt, iż jest to bardzo trudne i, że dziewczynka nie dopuszcza możliwości opuszczenia placówki, należy zwrócić się o pomoc w tej kwestii do specjalistów (np.: do Ośrodka Adopcyjnego).

Proces przygotowania dzieci do przysposobienia winien być rozpoczęty z chwilą umieszczenia dziecka w placówce.

3. Z wyjaśnień dyr. RDD wynika, iż każdy piątek jest dniem odwiedzin w placówce. Pani Alina zachęca ojca jednego z chłopców do częstych odwiedzin syna, rozmawia z ojcem na temat postępów chłopca, problemów związanych z jego wychowaniem. Ponadto prowadząca RDD jest w stałym kontakcie z ciotką i babcią jednej z dziewcząt oraz z opiekunem prawnym wychowanki. Aktualnie p. Alina współpracuje z ojcem jednej z dziewczynek, prowadzi z nim rozmowy na temat ewentualnego powrotu córki do domu rodzinnego. Wychowanka jest urlopowana w dni wolne do domu ojca.

W placówce 1 wychowanka nie ma kontaktu z bliskimi i rodziną.

W marcu b.r. dyr. RDD wystąpiła z wnioskiem do sądu o zakaz osobistej, telefonicznej i listownej styczności matki rodzeństwa przebywającego w placówce. Matka mimo pozbawienia władzy rodzicielskiej ma prawo do odwiedzin dzieci. Powodem złożenia w/w wniosku było przychodzenie matki do placówki w stanie nietrzeźwym oraz wszczynanie awantur, które kończyły się interwencją policji. Na dzień kontroli brak jeszcze było postanowienia sądu w powyższej sprawie, jednak p. Alina wyjaśniała, iż w maju odbyła się sprawa i sąd odrzucił jej wniosek, dając tym samym matce „ostatnią szansę”. W dniu kontroli matka również była w odwiedzinach u dzieci, przyniosła im słodycze.

4. Rodzinny Dom Dziecka w Miąsowej nie zatrudnia specjalistów. W przypadku konieczności, placówka korzysta z poradni psychologiczno – pedagogicznej w Jędrzejowie oraz wspierani są pracą koordynatora pieczy zastępczej. Ponadto podopieczni korzystają z leczenia prywatnego.

5. W placówce zatrudnione są następujące osoby: dyrektor – wychowawca p. Alina Grabalska, robotnik gospodarczy – p. Elżbieta Świercz. Pani Alina posiada odpowiednie kwalifikacje do zajmowanego stanowiska.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi zaleca się:

1. Zgłosić wychowankę E. R. do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego oraz przygotować ją - we współpracy z pracownikami Ośrodka – do ewentualnego przysposobienia.
2. Wspólnie z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz właściwym ośrodkiem pomocy społecznej niezwłocznie podjąć działania zmierzające do powrotu wychowanki J. do ojca, a w przypadku braku takiej możliwości wystąpić z wnioskiem do sądu o pozbawienie władzy rodzicielskiej ojca i zgłosić podopieczną do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień.

Jednocześnie proszę poinformować Wydział Polityki Społecznej ŚUW w Kielcach, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania zaleceń.

W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo – wychowawczej wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki (art. 126 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, Nr 149 poz. 887 z późn. zm.).

*Wystąpienie pokontrolne podpisała:
z up. Wojewody Świętokrzyskiego
mgr. Renata Segiecińska
z-ca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach*